

עמ"ת 46572/05/23 - רמי מימון גבאי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 46572-05-23 גבאי(עציר) נ' מדינת ישראל
בפני כבוד השופטת אילת דגן
עוררים רמי מימון גבאי (עציר)
נגד- מדינת ישראל
משיבים
החלטה

1. לפניי ערר על החלטת בית משפט השלום בחיפה מיום 15/5/23 (כב' השופט א' חלבי) במ"ת 18479-05-23 בה הורה על מעצרו של העורר עד מתן החלטה אחרת ועל הפנייתו לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר מעצר בעניינו. המשך הדיון שם נקבע בעניינו ליום 19/6/2023.
2. לטענת העורר, טעה בית המשפט בכך שהורה על הותרתו של העורר במעצר עד לקבלת תסקיר חרף העובדה שאין לחובתו עבר מכביד והוא נתון במעצר מיום 1/5/2023 וחרף קביעת בית המשפט קמא, לפיה ניתן להתרשם מהמפקחים שהוצעו יכולים לעמוד במשימת הפיקוח ועל פניו יכולים להציב גבולות. לטענתו החלופה המוצעת בקרית עקרון, שיש בה ריחוק גאוגרפי משמעותי ממקום מגורי המתלוננת בנשר, ביחד עם התרשמות לטובה מהמפקחים, מאיינים את המסוכנות ככל שזו נשקפת מהעורר.
3. העורר טוען כי אין הצדקה להמתין לקבלת תסקיר שירות המבחן תוך הותרתו במעצר שכן, גם בהתאם לבש"פ 7892/22 **סולטנה נ' מדינת ישראל** נקבע כי בשל העובדה ששירות המבחן כורע תחת העומס המוטל עליו ולא מצליח לעמוד בזמנים סבירים להגשת תסקירים, אלא מול חירויות העצורים שנפגעות, יש לשקול אם יש טעם להפנות נאשם לקבלת תסקיר שירות מבחן או שמא בית המשפט יכול לבחון בעצמו את החלופה המוצעת עוד לפני שיוגש התסקיר.
- הסנגור הפנה לשורת החלטות במסגרתן בתי המשפט קבעו כי ניתן לבחון חלופת מעצר בלי להמתין לקבלת תסקיר מעצר, בהן גם תיקים של אלימות במשפחה. וטען כי עניינו נופל לגדר המקרים שיש לבית המשפט את הכלים לעמוד על טיב החלופה אף ללא מעורבות שירות המבחן.
4. לטענת העורר טעה בית משפט קמא בכך שנמנע מלהתעלם מהעבר הפלילי של העורר שהתיישן ואף נמחק ונראה כי ניתן לרישומים אלה (שלא ראוי היה להביאם לידיעת בית המשפט) משקל של ממש.
5. עוד טוען כי טעה בית משפט קמא בכך שלא נתן משקל לנתוני האישיים של העורר כפי שפורטו בחוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה בעניינו לפיה העורר סובל מתסמונת פוסט טראומה והסבל שהוא חווה במעצר הינו קשה במיוחד. לטענתו לא היו חסרים לבית משפט קמא נתונים כדי לקבל החלטת ביניים על שחרור בתנאים עד לקבלת התסקיר או מעצר באיזוק עד קבלת התסקיר ולכן כל עוד עומדת לעורר חזקת החפות, ובתנאי חלופת המעצר המאיינים למסוכנות, צריך היה להורות על כך.

6. לחלופין הוא טוען כי טעה בית המשפט בכך שנמנע מלבחון אפשרות המרת המעצר למעצר באיזוק אלקטרוני עד הגשת תסקיר בעניינו. הוא מסכים במסגרת זו שכלל שיתקבל תסקיר שיגיד שהחלופה לא טובה והעורר מסוכן ויש להחזירו למעצר, הוא לא יטען שלא ניתן להחזירו למעצר רק בשל חלופת המעצר או מעצר באיזוק.
7. המשיבה סומכת ידיה על החלטת בית משפט קמא. לטענתה, בנסיבות חמורות של התנהגות אלימה פיזית ואף באיומים ברצח שהעורר לא בחל לבצעם בנוכחות ילדיו הקטינים מדובר במסוכנות ברף הגבוה.
8. לטענתה, לכך יש להוסיף את דברי המתלוננת בחקירתה לפיה העורר צורך גם היום סמים ואלכוהול. העורר השתמש בעבר בחומרים פסיכו אקטיביים עבר גמילות ובעל רקע נפשי, כל אלו מעצימים את המסוכנות.
- העורר הכחיש בחקירותיו את המיוחס לו בכתב האישום וזאת עד שהוטחו בפניו הקלטות המתעדות את האירוע לרבות האימות המושמעות בו כגון: **"אני אשחט אותך אני אשסף אותך בספר התורה תקשיבי לי טוב...אני מסוכן, את לא תביאי אותי למצב כזה"**.
9. המשיבה טוענת כי הואיל ומדובר בעבירות אלימות בתוך המשפחה הרי שקיימת מסוכנות סטטוטורית. היא מפנה לבש"פ 422/19 **מדינת ישראל נ' מסאלחה** (פורסם בנבו: 23.6.19) שם נקבע כי בעבירות אלימות בתוך המשפחה מן הראוי להפנות לשירות המבחן לצורך בחינה מקצועית של מסוכנות מבצע העבירה וכן אפקטיביות חלופת המעצר המוצעת לרבות טיב המפקחים.
- הלכה היא, כי במקרים של מסוכנות סטטוטורית תידרש ברגיל המלצה חיובית, חד משמעית ובלתי מסויגת של שירות המבחן בדבר שחרור לחלופת מעצר. בענייננו העורר לא נכנס לגדר החריגים שבפסיקה. המשיבה מפנה גם לעמ"ת 33351-09-21 שם הפנה השופט א' פורת להלכות בית המשפט העליון לפיהן במקרים של אלימות במשפחה אין די במרחק גיאוגרפי על מנת לאיין המסוכנות של הנאשם. המשיבה הפנתה לשורת פסקי דין התומכים בעמדתה.
10. בענייננו טוענת המשיבה כי הכתובת הינה על הקיר ומסוכנותו של העורר זועקת ויש חשש ממשי שהעורר יממש את איומיו. בעניין זה מפנה המשיבה לחששה של המתלוננת שטוענת שהיא יודעת עם מי יש לה עסק והיא פוחדת שהעורר יממש את איומיו.
11. אשר לבש"פ 7892/22 סולטנה, טוענת המשיבה כי שם נאמר שבמקרים בהם ברי שחלופת מעצר לא תסכון אין טעם להזמין תסקיר מטעם שירות המבחן. היינו הכוונה היא לייתר תסקירים אשר ברור מלכתחילה שלא יועילו.
12. ביחס לטענה לפיה חלק מהרשעותיו של העורר התיישנו, טוענת המשיבה כי הוראות סעיף 41(א) לחוק המרשם אינן חלות על בית המשפט. לא זו בלבד שאין איסור על הגשת הרשעה שהתיישנה לבית המשפט אלא שזוהי חובתה של המאשימה להביא את המידע בדבר עברו הפלילי של העצור ראו רע"פ 1101/10.

13. אשר להסכמתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני טוענת המשיבה כי בהתאם לסעיף 22(ב) לחוק המעצרים, בעבירות המקימות חזקת מסוכנות (המנויות בסעיף 21(א)(1)(ג) לחוק) לא ניתן ככלל להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני אלא אם קיימים טעמים מיוחדים שיירשמו. ככל שבית המשפט סבור שקיימים אותם טעמים מיוחדים (בעבירות המקימות חזקת מסוכנות) עליו להורות על קבלת תסקיר מטעם שירות המבחן טרם קבלת ההחלטה אלא אם קיימים טעמים חריגים המאפשרים סטייה מכלל זה. בענייננו לא קיימים טעמים מיוחדים וחריגים לסטות מהכלל של חלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני טרם קבלת תסקיר מקיף.

דין והכרעה

14. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובהחלטת בית משפט קמא דין הערר להידחות.

15. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות שעניינן תקיפת בת זוג ואיומים. העורר והמתלוננת גרושים ולהם שלושה ילדים משותפים.

בעקבות ויכוח שהתגלע בין העורר לבין המתלוננת, ביקשה ממנו העוררת שיעזוב את הדירה ברם, הוא המשיך לצעוק עליה תוך שהוא הולך אחריה ממקום למקום, דחף אותה ובהמשך איים עליה באומרו שישחט אותה וישב עליה מאסר עולם. לאחר מכן נטל סכין מטבח ניגש אליה והחל חונק אותה בידו האחת באופן שאחז בצווארה וביד השנייה איים עליה באמצעות הסכין באומרו בין היתר שישך את גרונה וישב עליה מאסר עולם. כל זאת כשהוא מצמיד את הסכין לפניה ובאותו מעמד אף מוסיף ומאיים כי היא יודעת שהוא מסוכן והוא לא רואה אף אחד בעיניים וגם לא אותה. את כל המעשים לעיל ביצע העורר לנגד עיניהם של הקטינים שבכו וצרחו לעבר העורר לבל ירצח את אמם.

16. העורר אינו חולק על קיומן של ראיות לכאורה בביצוע המיוחס לו. אין חולק כי בנסיבות העבירה שבוצעה לכאורה על ידי העורר קיימת חזקת מסוכנות סטטוטורית ונוכח תיאור המעשים האלימים לעיל, פיזית ומילולית, מדובר במסוכנות ברף גבוה.

17. הפסיקה והדוגמאות שכל צד מגיש בתמיכה לעמדתו אך מלמדים כי אין מקרה אחד דומה למשנהו וכל מקרה ייחודי בנסיבות העושה והמעשה ועל כן יש לבחון כשלעצמו.

18. בשים לב לאמור, בצדק, ובהתאם לפסיקה המקובלת החליט בית המשפט שבטרם יקבל החלטה סופית בדבר הבקשה למעצר עד תום ההליכים, נכון יהיה לקבל תסקיר מעצר משירות המבחן. זו ההלכה, ובענייננו לא הוצגו נסיבות חריגות ומיוחדות אשר הצדיקו סטייה ממנה. בהקשר זה, חובה אף לשמוע את עמדתה של המתלוננת כדי לבחון לעומק, בין השאר, אם החלופה יכולה להלום.

19. נראה שהעורר בענייננו מבקש להפוך את היוצרות ולקבוע שהחריג הוא הכלל והכלל הוא החריג. לשיטתו בכל מקרה נכון לבחון את אפשרות השחרור בתנאים גם לפני קבלת תסקיר ובלבד שמדובר בריחוק גיאוגרפי ובמפקחים שעל פני הדברים נראים מתאימים, אלא שההלכה הפוכה. הכלל בעבירות אלימות במשפחה הוא מעצר עד תום

ההליכים אלא אם קיימות נסיבות מיוחדות חריגות. את אלה, לא ראוי לקבוע בפזיזות ובהיעדר תמונה מלאה ומעמיקה אודות אישיותו של העורר, עברו, מסוכנותו, השאלה הפסיכיאטרית, השאלה אם הוא משתמש בחומרים פסיכואקטיביים ושאר נתונים. כל אלה חייבים להיבחן על ידי גוף בעל הכלים והמקצועיים ומשאבי זמן גדולים מדין אדברסרי בבית המשפט.

20. בית המשפט לא הורה על מעצר עד תום ההליכים אלא נתן החלטת ביניים המורה על בדיקת ההיתכנות. קביעתו בעניין המפקחים אינה סופית אלא מתבססת על בחינה על פני הדברים ובכל מקרה יש להזכיר כי מלבד הדרישה למפקחים טובים, תנאי בלעדיו אין לאיון המסוכנות בחלופת מעצר הוא כי ניתן ליתן אמון בעורר. נכון לעת הזו ובנתונים הקיימים לא ניתן להסיק מסקנה כזו. להיפך, על פני הדברים ראוי להדגיש את מילותיו של העורר לפיהן הוא לא רואה אף אחד היינו אין מי שירתיע אותו באיומיו לרצוח את גרושתו. ועל כן, גם אם המפקחים מצוינים, עדיין לא ברור שיהיה נכון להורות בעתיד על חלופת מעצר ואוסף כי אף ריחוק גאוגרפי, בכל הכבוד, אינו חזות הכל.

בית משפט קמא לא סגר את הדלת בפני אפשרות של חלופת מעצר, ברם בצדק סבר שיש להתקדם עקב בצד אגודל ולבדוק את הדברים לאחר שיתקבל תסקיר.

21. גם הטיעון לפיו העורר עתיד לשבת זמן ארוך במעצר הואיל וקיים עומס בשרות המבחן הוא טיעון ספקולטיבי שמקדים את זמנו. יוזכר כי העורר עצור מיום 1/5/23 והדין בעניינו עתיד להתקיים ב-19/6/23. יתכן ששירות המבחן יבקש דחייה ויתכן שלא.

בתי המשפט פנו לא אחת למחוקק בבעיה הנוגעת של היעדר כוח אדם מספיק לעריכת תסקירים. עד כה למרבה הצער הבעיה לא קיבלה פתרון והיא רק מחריפה, ברם אין לשכוח כי אל מול זכויות העצורים עומדת החובה לשמור על חייהן של מתלוננות באלימות במשפחה ולעיתים נדמה כי נשתכח בטיעוני הסנגורים האיזון הראוי בין הסיכון לחיי אדם לבין זכויות העצורים (שיש ראיות לכאורה נגדם גם אם עומדת להם חזקת החפות).

22. מכל מקום, מדובר בהחלטת ביניים שאינה סופית. בית המשפט בצדק לא מצא כי עניינו נופל לאחד החריגים לפיהם ראוי שבית המשפט יורה על מעצר בית או אפילו מעצר באיזוק אלקטרוני בטרם קבלת תסקיר ולא מצאתי כי נפל פגם בהחלטה.

23. לפיכך אני מורה על דחיית הערר.

ניתנה היום, ב' סיוון תשפ"ג, 22 מאי 2023, בהעדר הצדדים.